

Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtedato: 04.10.2021	Utvalg: Nasjonalparkstyret	Møtested: Teams nettmøte
Sak nr.: 042-2021	Saksbehandler: Lars Børve	Arkivsak nr.: 2021/8103

Søknad fra Egil Killi, Dombås, om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde

Dokumenter

- 21.05.2021: Møteprotokoll for sak 24/2021 i Joramo Bygdealmenning: Søknad om restaurering/ombyggjing av seterhus på setra til Nordre Blestrud på Nysetre.
- 26.05.2021: Søknad fra Egil Killi, Dombås, til Dovre kommune om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.
- 13.07.2021: E-post fra Dovre kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Egil Killi, Blestervegen 282, 2660 Dombås, søker 26.05.2021 om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud (14/1) på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.

Kart 1: Kart over den østlige delen av Nysetra. Søknaden dreier seg om Nysetervegen 323.

Bilde 1: Seterhusene på setra til Nordre Blestrud på Nysetra.

Bilde 2: Seterhuset som det søkes om å restaurere, utvide og bygge om.

I søknaden skriver Egil Killi:

Grunnet råteskade søkes det om nytt tak på hele bygget, og ny fasade på inngangspartiet mot nord. Dette er et eksisterende tilbygg på 1,83 x 6,4 m som utvides til 2,33 x 6,4 m.

Utvendig kledning blir over-underligger som før. Eternitt-taket skiftes til stålplater (takstein-lignende) i sort farge.

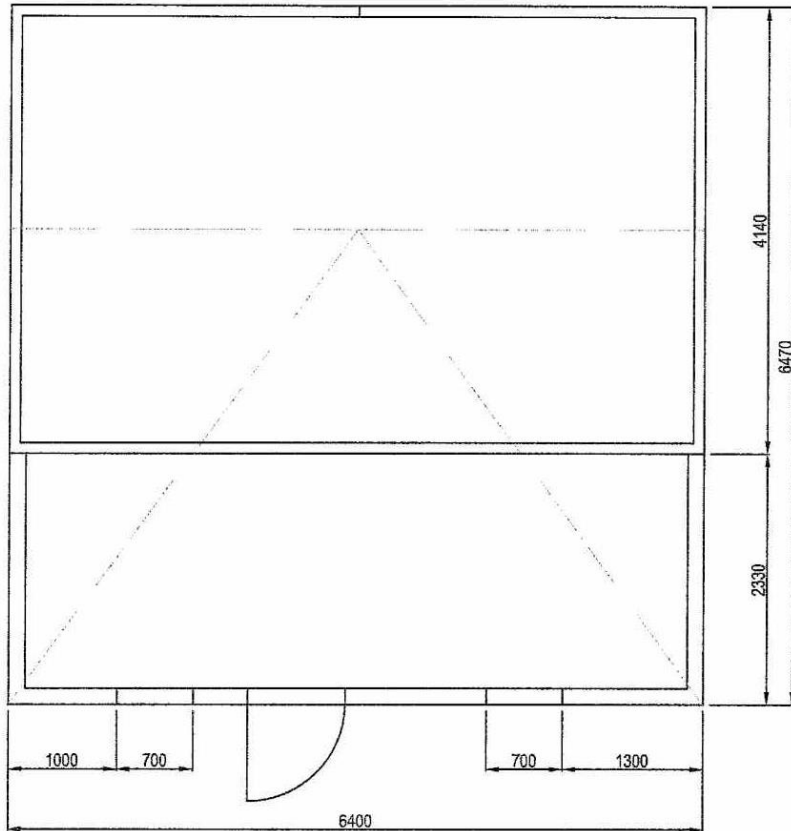
Egil Killi søkte 18.05.2021 om tillatelse til tiltaket fra Joramo Bygdealmenning som er grunneier. Joramo Bygdealmenning behandlet og godkjente søknaden 21.05.2021, og i saksutredningen står det:

På grunn av råteskader blir det søkt om restaurering/ombyggjning av inngangsparti/tilbygg på seterhuset. Eksisterende tilbygg med pulttak vil bli rive, og erstatta med nytt tilbygg med røsta tak. Grunnflata blir auka med 3,2 m². Utvendig kledning blir som før med over-/underligjar. Eternittplater på tak blir erstatta av svarte stålplater med taksteinmønster. Det framgår ikkje av søknaden, men på spørsmål stadfestar Killi at eternittplatene på taket på heile seterhuset vil bli skifta ut med stålplater.

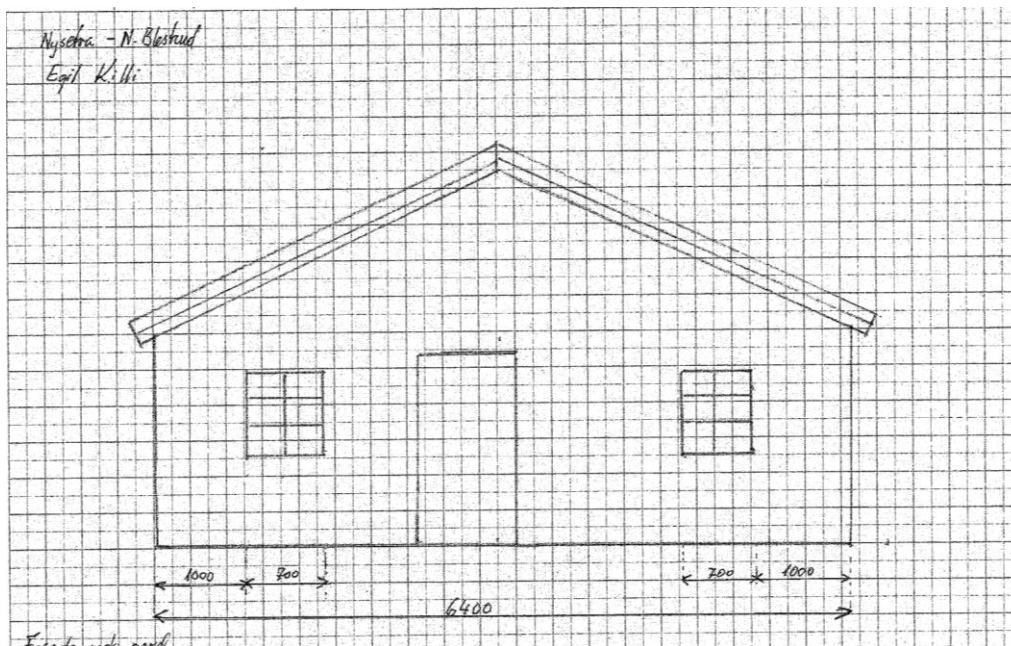
Ellers på setra er det eit fjøs med påbygd do og låve. Fjøset har gammalt bølgleblekk på taket, doen og låven svarte stålplater (A-tak). Tidlegare var det og eit kokhus på setra, men dette vart rive for rundt åtte år sidan.

I tillegg til omsøkte seterhus er det eitt seterhus til for opphald/overnatting. Totalt areal for dei to seterhusa er 86 m². Planlagt utviding i samband med restaurering/ombyggjning ligg arealmessing innafor dei 90 m² som vårt regelverk gjev løyve til.

Seterhuset vil ta seg betre ut og stå meir i stil med dei andre husa på setra etter planlagt restaurering/ombyggjning.

Tegning 1: Grunnriss

Tegning 2: Ny fasade mot nord.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Fokstugu landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Fokstugu landskapsvernområde er å:

- Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Jf. verneforskriften § 2.

Fokstugu landskapsvernområde er vernet mot stort sett alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. § 3, pkt. 1.1 i verneforskriften, men denne bestemmelsen er ikke til hinder for bl.a. vedlikehold av eksisterende bygninger, jf. § 3, pkt. 1.2 b.

I § 3, pkt. 1.2 b går det også fram at alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk, og arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygninger.

I verneforskriften går det også fram at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger, jf. § 3, pkt. 1.3 d.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Nysetra ligger i en såkalt brukssone (sone 05-N). I forvaltningsplanen er det ikke gitt egne retningslinjer for vedlikehold, restaurering og ombygging av seterhus i brukssonen.

I forvaltningsplanen står det (s. 89) bl.a. følgende om vedlikehold av eksisterende bygninger:

Verneforskriften åpner for vedlikehold av eksisterende bygninger. Med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som taktekking, etterisolering, montering av nye vinduer med mer. Utgangspunktet for vedlikehold av seterbygninger, buer, naust og hytter må være at nødvendige arbeider skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk, og at reparasjoner er å foretrekke framfor hele utskiftninger der dette er mulig. Vedlikehold slik det er beskrevet ovenfor trenger ikke tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk innebærer at det skal benyttes materialer og farger som er i samsvar med eksisterende bygningsmiljø. Bygningens ytre uttrykk (eksteriør) bør i minst mulig grad endres.

I forvaltningsplanen er det (s. 43) bl.a. følgende retningslinjer for kulturminner og kulturlandskap:

Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til komplett tilstand.

Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav.

I forvaltningsplanen står det (s. 89) også følgende om ombygging:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. også fram:

Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet.
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse og
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Søknaden går ut på å:

- rive nåværende tilbygg, og sette opp et nytt og 3,2 m2 større tilbygg med røsta tak (riving, nytt tilbygg og ombygging tak),
- skifte utvendig kledning helt eller delvis (vedlikehold som ikke trenger tillatelse), og
- bytte ut eternittplater på tak med svarte stålplater med taksteinmønster (ombygging).

Et nytt tilbygg som er 3,2 m2 større enn nåværende tilbygg på seterhuset og som skal brukes som inngangsparti, vil sannsynligvis ikke «endre eller virke vesentlig inn på landskapets art eller karakter», medføre funksjonsendring, økt overnattingskapasitet, eller endret ferdselsmønster i området.

Utskifting av nåværende eternittplater på taket med svarte stålplater med taksteinmønster, velger saksbehandler å se på som både vedlikehold og «ombygging» som medfører endring i utseende på seterhuset.

På flybilde (på norgeskart.no) over Nysetra ser det ut som de fleste hustakene enten har torv eller grått bølgeblikk, men det ser også ut til å være noen tak med mørk grå takpapp, og noen tak med svarte profilerte metallplater.

Tak med svarte profilerte metallplater er vanlig på seterhus, og «ombygging» fra tak med eternittplater til tak med svarte stålplater med taksteinsmønster, vil sannsynligvis ikke «endre eller virke vesentlig inn på landskapets art eller karakter», jf. § 3, pkt. 1.1 i verneforskriften. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan derfor sannsynligvis gi tillatelse til å skifte ut eternittplatene på taket med svarte stålplater med taksteinsmønster.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Restaurering, utviding og ombygging av seterhuset på Nysetra, vil berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Restaurering, utviding og ombygging av seterhuset på Nysetra, vil sammen med andre tillatelser eller dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, ikke påføre økosystemet for stor samlet påvirkning og belastning, jf. § 10. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

Hvis det blir ryddet opp etter restaurering, utviding og ombygging av seterhuset på Nysetra, er det i denne saken ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, jf. naturmangfoldloven § 11.

Saksbehandler forutsetter at det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder når seterhuset på Nysetra skal restaureres, utvides og bygges om, jf. § 12.

Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som kan brukes på stedet. Andre materialrester, bl.a. eternitt, skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Forslag til vedtak - innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Egil Killi, Dombås, tillatelse til å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud (14/1) på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde. Nærmere bestemt gir Dovrefjell tillatelse til å:

- rive nåværende tilbygg på 1,83 x 6,4 m, og sette opp et nytt tilbygg på 2,33 x 6,4 m med røsta tak, og
- bytte ut eternittplater på tak med svarte stålplater med taksteinmønster.

Utskifting av utvendig kledning er vedlikehold og trenger ikke tillatelse fra Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vilkår:

- Restaurering, utviding og ombygging av seterhuset skal foregå i samsvar med tradisjonell byggeskikk i området, og i samsvar med opplysningene i søknaden og i denne saken.
- Det skal så langt det er mulig brukes tradisjonelle materialer, utførelse og teknikker. Det skal bl.a. brukes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.
- Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som kan brukes på stedet. Andre materialrester, bl.a. eternitt, skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde, jf. § 3, pkt. 1.3 d, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Vilåårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Behandling i m5tet

Ingen merknader.

Vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslaget til vedtak.

Enstemmig.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Hjerkinn, 11.10.2021

Lars Børve (sign.)
forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Dovre kommune
- Joramo Bygdeallmenning
- Egil Killi